

**Het effect van persoonlijk ervaren invloed op de participatie aan de Stadmakerstafel
in Den Haag Zuidwest**

Door

Jeroen Wenmakers

S3708063

Bachelor scriptie: Bestuurskunde

Beleid, Bestuur en Organisatie

Faculty of Governance and Global Affairs

Universiteit Leiden

Onder begeleiding van Dr. Valérie Pattyn

Datum: 19 mei 2026

Aantal woorden: 8741

AI-statement

Voor deze scriptie is beperkt gebruikgemaakt van de generatieve AI van OpenAI: ChatGPT. De generatieve AI is gebruikt als ondersteunend hulpmiddel, om te sparren over de eigen formulering van een paar zinnen of zinsdelen. AI is niet gebruikt om tekst te genereren voor deze scriptie. Ik ben zelf volledig verantwoordelijk voor de keuzes, de formulering en de conclusies die ik in deze scriptie heb gemaakt.

Samenvatting

De Stadmakerstafel in Den Haag Zuidwest is een participatieproject vanuit de alliantie Sociale Samenhang en Participatie van het Nationaal Programma Zuidwest. Het project is bedoeld om samen met Stadmakers vorm te geven aan een online platform dat Stadmakers ondersteunt en verbindt. Dit platform wordt de Stadmakersacademie genoemd. Hoewel Haagse Stadmakers maatschappelijk gemotiveerd zijn, participeert slechts een klein deel van de Haagse Stadmakers mee aan de Stadmakerstafel. Een mogelijke verklaring hiervoor uit de literatuur, is de persoonlijk ervaren invloed die Stadmakers ervaren (Goetting & Becker, 2025). Deze scriptie richt zich daarom op de volgende vraag: *“Hoe beïnvloedt de persoonlijk ervaren invloed de participatie van deelnemers aan de Stadmakerstafel in Den Haag Zuidwest?”*

In het onderzoek wordt gebruikgemaakt van een enkelvoudige kwalitatieve casestudy. De data zijn verzameld door middel van semigestructureerde interviews met vier respondenten die vanuit hun professie minimaal één keer hebben geparticipeerd aan de Stadmakerstafel. De data zijn vervolgens deels deductief gecodeerd, op basis van de drie componenten van ervaren invloed (Zimmerman, 1995). Dit werd gecombineerd met een inductieve codering voor aanvullende factoren die participatie beïnvloedden uit de data. De componenten van Zimmerman (1995) bestaan uit de volgende drie componenten: Intrapersoonlijk component (het geloof in de eigen invloed en competenties), interactionele component (inzicht dat een individu heeft in hoe systemen functioneren en hoe zij daarin zelf invloed kunnen uitoefenen) en de gedragsmatige component (de concrete handelingen om invloed uit te oefenen). De literatuur over de Arnstein Gap wordt aanvullend gebruikt als analytisch hulpmiddel voor ervaren invloed.

Uit de analyse van de interviewdata blijkt dat de persoonlijk ervaren invloed van deelnemers inderdaad beïnvloedt hoe deelnemers participeren aan de Stadmakerstafel. Wanneer de intrapersoonlijke en interactionele componenten sterker bij deelnemers aanwezig zijn, leidt dit in de data tot een actievere gedragsmatige component. Deelnemers vertonen dan concreter en gericht participatiegedrag. De data lijken daarnaast de theorie over de Arnstein Gap te nuanceren. Een grotere kloof lijkt de mate van participatie niet te beïnvloeden.

Naast ervaren invloed lijken ook de andere factoren; intrinsieke motivatie, het overaanbod van participatie initiatieven en de netwerkfunctie van de tafel de participatie te beïnvloeden.

Gezamenlijk laten de bevindingen zien hoe persoonlijk ervaren invloed de participatie aan de Stadmakerstafel beïnvloedt. Ervaren invloed bepaalt met name hoe actief deelnemers participeren en hoe betekenisvol zij hun participatie achten. Wanneer deelnemers sterker aanwezige componenten hebben, participeren zij dus actiever. Wel is het onderzoek door het kleine aantal respondenten lastig te generaliseren en zijn er ook een aantal andere factoren gevonden die de participatie beïnvloeden.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
	<i>Leeswijzer.....</i>	<i>6</i>
2.	Theoretisch kader	7
2.1.	<i>Burgerparticipatie als concept.....</i>	<i>7</i>
2.2.	<i>Theorie van burgerparticipatie</i>	<i>8</i>
2.3.	<i>Ervaren invloed</i>	<i>10</i>
2.4.	<i>Afsluiting.....</i>	<i>11</i>
3.	Methodologie	12
3.1.	<i>Casestudy.....</i>	<i>12</i>
3.2.	<i>Respondenten en werving</i>	<i>12</i>
3.3.	<i>Operationalisatie</i>	<i>13</i>
3.4.	<i>Reflectie op de methoden</i>	<i>17</i>
4.	Analyse.....	18
4.1.	<i>Intrapersoonlijk component invloed en participatie</i>	<i>18</i>
4.2.	<i>Interactionele component invloed en participatie</i>	<i>19</i>
4.3.	<i>Arnstein Gap.....</i>	<i>20</i>
4.4.	<i>Gedragmatige component invloed en participatie.....</i>	<i>20</i>
4.5.	<i>Andere factoren</i>	<i>21</i>
5.	Conclusie	24
	Literatuurlijst	27
	Bijlage 1: interviewgide	29

1. Inleiding

Achterstandswijken hebben geen vast profiel. Verschillende achterstandswijken in steden in Nederland hebben een andere situatie op onderwerpen als veiligheid, verloedering en doorstroom (van Stokkom & Toenders, 2010). Ondanks de grote verschillen, zijn er ook een aantal gemeenschappelijke kenmerken die deze wijken hebben. Zo hebben ze structurele achterstanden, zoals een lage opleiding onder bewoners en een hoge werkloosheid, is er sprake van veel overlast en onveiligheid, worden woningen slecht onderhouden, is er een hoge concentratie van etnische minderheden, hebben de buurten een negatieve reputatie en is er sprake van veel wantrouwen naar de overheid (Stokkom & Toenders, 2010). Deze problemen versterken elkaar vaak, hetgeen ertoe kan leiden dat inwoners bijvoorbeeld minder op elkaar letten en samen minder maatschappelijk relevante activiteiten ondernemen (Schuilenberg, 2017).

Den Haag Zuidwest is een voorbeeld van een stadsdeel waar dergelijke uitdagingen samenkomen. De bewoners, van de wijken Moerwijk, Morgenstond, Bouwlust en Vrederust, horen bij de meest kwetsbare bevolkingsgroepen in Den Haag (Ministerie van Buitenlandse Zaken, 2025). Zo heeft een vijfde van de bewoners te maken met schulden, en heeft een vierde van de jongeren tussen de 18 en 30 jaar geen startkwalificatie. Daarnaast is er sprake van opvallend veel armoede en onveiligheid in het stadsdeel (Nationaal Programma Zuidwest, 2025). Den Haag Zuidwest is daarom een locatie waar de overheid bijspringt om de bewoners te helpen met dingen die zij niet zelf kunnen realiseren, onder het mom van de solidaire maatschappij (Ministerie van Binnenlandse Zaken, 2025). Om zo te investeren in de gezondheid en leefbaarheid binnen de wijk Den Haag Zuidwest (Binnenlandse Zaken, 2025).

Een programma dat binnen deze visie past is het programma voor de Haagse Stadmakers. Dit programma is door de gemeente Den Haag opgericht om bevlogen buurtbewoners te ondersteunen bij hun vrijwilligersprojecten (Platform voor Haagse Stadmakers, z.d.). Het platform is bedoeld om deelnemers te verbinden en hun initiatieven te versterken om zo hun impact op de stad nog verder te kunnen vergroten (Platform voor Haagse Stadmakers, z.d.). Om Haagse Stadmakers in Den Haag Zuidwest een plek te geven waar zij overzichtelijk hun activiteiten kunnen plaatsen en elkaar kunnen vinden, wordt er aan het platform de Stadmakersacademie gewerkt. De Academie is bedoeld als een overzichtelijke plek waar mensen samenkomen, ideeën uitwisselen en met elkaar verder komen met hun vrijwilligersprojecten (Nationaal Programma Zuidwest, z.d.). Om deze academie voor, door en van Stadmakers te maken, is de Stadmakerstafel opgezet vanuit de alliantie Sociale Samenhang en participatie van het Nationaal Programma Zuidwest (Doe Mee In Zuidwest, z.d.). Dit project kan gezien worden als een vorm van burgerparticipatie.

Burgerparticipatie biedt in gebieden zoals Den Haag Zuidwest, een kans voor (lokale) bestuurders om op nieuwe manieren te interacteren met burgers. Het helpt bestuurders om informatie op te doen, binding te krijgen met lokale gemeenschappen, problemen op te lossen en draagvlak te creëren (Gemeentepeiler, z.d.). En ook voor burgers kunnen burgerparticipatieprojecten positieve gevolgen hebben. Zo is het voor burgers een kans om zich uit te spreken en mee te denken met de politiek, eigen initiatieven van de grond te krijgen en gehoord te worden (Gemeentepeiler, z.d.).

Ondanks dat burgerparticipatie een situatie lijkt waarin zowel burgers als bestuurders erop vooruitgaan, wordt er in de praktijk niet altijd enthousiast gereageerd op burgerparticipatieprojecten. Zo ook bij de Stadmakerstafel in Den Haag Zuidwest. Slechts een klein deel van de Stadmakers weet de Stadmakerstafel te vinden (persoonlijke observatie, 25 maart 2026). Dat is paradoxaal aangezien Haagse Stadmakers intrinsiek gemotiveerd zijn om zich maatschappelijk in te zetten voor de gemeenschap en dus is de aanname dat er veel animo onder deze groep zou moeten zijn voor participatieprojecten.

De beperkte deelname roept de vraag op waarom een groot deel van deze intrinsiek gemotiveerde Stadmakers niet vanzelfsprekend deelneemt aan het participatieproces van de Stadmakerstafel. Een mogelijke verklaring hiervoor kan liggen in het ervaren van invloed. Vanuit de literatuur blijkt dat een lage participatiegraad het gevolg kan zijn van de mate waarin burgers persoonlijk ervaren invloed te hebben (Michalski et al., 2023).

Dit onderzoek richt zich op de vraag hoe persoonlijk ervaren invloed de participatie beïnvloedt van deelnemers aan de Stadmakerstafel. Onderzocht wordt in welke mate en op welke wijze ervaren invloed de huidige mate en vorm van participatie aan de Stadmakerstafel beïnvloedt. Het onderzoek is maatschappelijk relevant omdat het kan bijdragen aan een beter inzicht in hoe participatieprocessen betekenisvol en motiverend kunnen worden ingericht. Met name in kwetsbare wijken zoals in Den Haag Zuidwest. In achterstandswijken is het vertrouwen in politieke en bestuurlijke instituties en andere professionals laag (Stokkom & Toenders, 2010; Van Eijk et al., 2023). Door te onderzoeken hoe Stadmakers hun invloed binnen participatieprocessen ervaren, kan dit onderzoek aanknopingspunten bieden voor het versterken van vertrouwen in en duurzame betrokkenheid bij lokale besluitvorming. Door deze participatieprocessen te verbeteren, kan vertrouwen in de overheid in Den Haag Zuidwest worden verbeterd. Stadmakers vormen een relevant startpunt, omdat zij intrinsiek zijn gemotiveerd en veel contacten hebben. De Stadmakers zijn een diverse groep vrijwilligers (Platform voor Haagse Stadmakers, z.d.). Zij komen op hun beurt met een grotere groep bewoners binnen hun gemeenschap in aanraking. Door succesvolle samenwerking met de Stadmakers, krijgt de gemeente Den Haag dus zicht op een diverse groep burgers in Den Haag Zuidwest. Wat de gemeente beter in staat stelt om haar beleid af te stellen op de verschillende soorten burgers in de wijken, om zo het vertrouwen in de politiek te vergroten.

Er is veel geschreven over zowel het stadsdeel Den Haag Zuidwest als de participatie in achterstandswijken. De literatuur laat zien dat participatie in deze wijken lastiger kan zijn, door bijvoorbeeld wantrouwen richting de overheid en een lage participatiegraad (Stokkom & Toenders, 2010; Van Eijk et al., 2023). Ook suggereert de literatuur dat persoonlijk ervaren invloed een rol in participatiegedrag kan spelen (Michalski et al., 2023). Het is echter minder duidelijk hoe de persoonlijk ervaren invloed de concrete mate en vorm van participatie beïnvloedt binnen lokale participatieprojecten. Omdat ervaren invloed subjectief en contextafhankelijk is (Zimmerman, 1995), kan de relatie verschillen per participatieproces. Daarom is het relevant om te onderzoeken hoe deze relatie aanwezig is in concrete participatieprocessen. Dit onderzoek draagt daaraan bij door te analyseren hoe de persoonlijk ervaren invloed de participatie aan de Stadmakerstafel beïnvloedt. De onderzoeksvraag luidt:

Hoe beïnvloedt de persoonlijk ervaren invloed de participatie van deelnemers aan de Stadmakerstafel in Den Haag Zuidwest?

De focus van dit onderzoek ligt op de richting: van ervaren invloed naar participatie, en niet andersom. Dit komt omdat de literatuur suggereert dat ervaren invloed een verklarende factor kan zijn voor participatiegedrag (Michalski et al., 2023). Het gaat hierbij om de op het moment ervaren invloed van deelnemers aan de Stadmakerstafel en niet de invloed die zij op lange termijn verwachten te hebben. Participatie is hierbij dus de huidige vorm en mate van deelname aan de Stadmakerstafel door Stadmakers.

Het doel van dit onderzoek is onderzoeken hoe persoonlijk ervaren invloed de participatie van deelnemers aan de Stadmakerstafel in Den Haag Zuidwest beïnvloedt. Door dit in kaart te brengen, kan bijgedragen worden aan beter begrip van effectieve participatieprocessen. Met name in kwetsbare wijken.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het theoretisch kader uitgewerkt, hierin worden de Arnstein Gap en de drie componenten van ervaren invloed besproken. In hoofdstuk 3 wordt vervolgens de onderzoeksopzet beschreven. Hieronder vallen de casestudy, respondentenselectie, operationalisatie en een reflectie op de onderzoeksmethode. In hoofdstuk 4 wordt de interviewdata geanalyseerd, op basis van de drie componenten van ervaren invloed, de Arnstein Gap en aanvullende factoren uit de data. In hoofdstuk 5 worden de belangrijkste conclusies gepresenteerd, er wordt gereflecteerd op beperkingen van het onderzoek en er worden aanbevelingen gedaan met betrekking tot eventueel vervolgonderzoek en beleid.

2. Theoretisch kader

Binnen de literatuur over interactie tussen burgers en de overheid is het vaak lastig om specifieke informatie die zich focust op de rol van burgers te vinden (Jakobsen et al. 2019). Volgens Jakobsen et al. (2019) maakt de breedte van onderzoek naar de interactie tussen burger en staat, dat relevante studies vaak niet dezelfde overkoepelende maatstaven, taal en concepten gebruiken in hun onderzoek. Dit zorgt ervoor dat onderzoekers, ondanks dat zij misschien aan gerelateerde onderwerpen werken, vaak langs elkaar heen praten. Volgens Jakobsen et al. (2019) maakt dit het lastiger om theorie op te zoeken over deze onderwerpen en heeft het ook negatieve gevolgen voor de mogelijkheid tot theorieontwikkeling binnen dit onderzoeksveld.

2.1. Burgerparticipatie als concept

Over dit begrip, burgerparticipatie, worden sinds midden vorige eeuw vele nieuwe artikelen geschreven, daarom is het lastig om tot een onomstreden definitie van het begrip te komen (Berner et al., 2011). Om voor dit onderzoek te kunnen komen tot een definitie van burgerparticipatie, zal er eerst een beeld geschetst worden van het verschil tussen burgerparticipatie en co-creatie waarna, de opkomst van het begrip burgerparticipatie volgt. Zo kan er worden toegewerkt naar een definitie die in de rest van dit onderzoek gehanteerd kan worden.

Burgerparticipatie en co-creatie zijn twee termen die in veel verschillende onderzoeken naast elkaar worden gebruikt (Foth, 2017; Leino & Puumala, 2021; Senabre Hidalgo et al., 2021). Co-creatie is een intensieve vorm van burgerparticipatie. Burgers en overheden ontwikkelen hierbij oplossingen, gezamenlijk beleid of diensten en voeren deze uit. Burgers spelen tijdens een co-creatieproces een actieve rol in zowel het ontwerpen als realiseren van concrete uitkomsten (De Jong et al., 2019).

Dit hoeft volgens Morison (2017) echter niet voor alle participatieprocessen het geval te zijn. Vaak zijn burgerparticipatieprocessen, processen waarbij burgers ideeën, ervaringen of meningen uitwisselen met beleidsmakers. De overheid houdt bij deze processen vaak de uiteindelijke besluitvorming in handen. Bij burgerparticipatie faciliteert de overheid een platform voor burgers om met de overheid in gesprek te kunnen, maar dit hoeft niet te betekenen dat de overheid daadwerkelijk wat doet met deze inbreng (Morison, 2017).

De Stadmakerstafel biedt een platform voor de Stadmakers om samen te komen, onderlinge connecties te leggen en contact te onderhouden met de alliantie Sociale Samenhang en Participatie. Maar vooral praten burgers er mee over het ontwikkelen van de Stadmakersacademie, echter ligt de uiteindelijke uitvoering van de academie bij de alliantie Sociale Samenhang en Participatie. De Stadmakerstafel is dus niet primair bedoeld als platform dat samen met burgers concrete oplossingen in de praktijk uitvoert. Dat betekent niet dat de Stadmakerstafel niet uiteindelijk kan leiden tot co-creatie en uitvoering van plannen als gevolg van deelname aan de tafel, maar wel dat deze co-creatie niet het primaire doel is van de Stadmakerstafel. De Stadmakerstafel faciliteert slechts een ruimte waarin burgers kunnen participeren en faciliteert dus burgerparticipatie. Het begrip burgerparticipatie wordt om deze

reden gebruikt als analytisch uitgangspunt in deze scriptie, en niet het specifiekere concept co-creatie.

2.2.Theorie van burgerparticipatie

Een van de grondleggers van theorie over de definitie van burgerparticipatie is het artikel van Arnstein (1969). Arnstein stelt dat burgerparticipatie in theorie een van de belangrijkste onderdelen van onze democratie is. Een standpunt dat ook in de hedendaagse literatuur onderschreven wordt (Jakobsen et al., 2019). Volgens Arnstein is er echter een groot verschil tussen de mate waarin participatie daadwerkelijk uitmondt in het veranderen van de status quo. Burgerparticipatie werkt wanneer het niet enkel een leeg ritueel is, maar burgers daadwerkelijk de macht hebben om iets te veranderen aan de uitkomst. De macht moet gelijk verdeeld worden over alle deelnemende actoren om ervoor te zorgen dat burgerparticipatie werkt. Wanneer dit niet gebeurt, is burgerparticipatie een frustrerend proces voor de partijen die minder macht hebben. Het maakt het mogelijk voor de partij met meer macht, om te claimen dat met alle partijen rekening gehouden is. Dit terwijl er in werkelijkheid maar met de belangen van bepaalde partijen rekening wordt gehouden. (Arnstein, 1969)

Arnstein (1969) erkende dat er veel geschreven is over burgerparticipatie en zijn verschillende vormen, en er daarom veel verwarring bestaat over de term ‘burgerparticipatie’. Om toch een duiding aan het begrip te kunnen geven heeft Arnstein (1969) een ladder ontworpen waarin acht verschillende treden staan die de mate van macht die burgers hebben op het bepalen van het eindproduct van een participatietraject worden beschreven.

Het model dat Arnstein in haar artikel presenteert wordt inmiddels deels als verouderd gezien. Fung (2006) stelde in zijn artikel dat het model van Arnstein op 2 punten zelfs problematisch was. Allereerst gebruikt Arnstein haar ladder om te laten zien hoeveel invloed burgers hebben op collectieve besluitvorming waarbij ze een normatief oordeel verwerkt. Er wordt door middel van de ladder gesuggereerd dat meer invloed door burgers altijd beter zou zijn. Terwijl dit niet in iedere situatie zo hoeft te zijn. Daarnaast stelt Fung (2006) dat de er veel nieuwe kennis ontwikkeld is over burgerparticipatie sinds 1969.

Ondanks deze kritiek laten recentere studies zien dat het model van Arnstein onder bepaalde voorwaarden nog steeds een analytische waarde kan hebben. (Bailey en Grossardt, 2006; Weymouth en Hartz-Karp, 2019). In deze studies wordt het model van Arnstein niet langer gebruikt als een normatief oordeel, maar wordt de focus gelegd op ervaringen van burgers en hoe deze samenhangen met het vertrouwen, tevredenheid en de bereidheid tot deelname die burgers hebben met burgerlijke participatieprocessen. In deze studie vormt het concept van de *Arnstein Gap* een theoretische doorontwikkeling op de oorspronkelijke ladder van Arnstein.

In het artikel van Bailey en Grossardt (2006) wordt het begrip van de *Arnstein Gap* voor het eerst geïntroduceerd als het verschil tussen het niveau van participatie dat burgers ervaren en het niveau dat zij idealiter zouden zien. Om het verschil inzichtelijk te maken, maakten Bailey en Grossardt (2006) gebruik van Arnsteins ladder. Zij vragen aan zowel burgers als de professionals om twee zaken te beoordelen: ten eerste vroegen zij op welk niveau van de ladder zij de huidige participatiepraktijk plaatsen. En ten tweede op welke positie van de ladder de participatie idealiter plaats zou moeten vinden. De afstand tussen de twee

beoordelingen werd in het artikel de *Arnstein Gap* genoemd. De gemiddelde kloof bedraagt meerdere treden op de ladder. Een belangrijk inzicht uit het onderzoek van Bailey en Grossardt (2006) is dat burgers niet naar een volledige burgercontrole streven, zoals de normatieve ladder van Arnstein doet vermoeden (want een trede hoger is daar altijd “beter”). De Arnstein gap dient hierbij als meetbare indicator voor een tekort aan ervaren invloed. Bailey en Grossardt stellen dat zolang deze Arnstein Gap niet wordt aangepakt burgers op een negatieve manier naar participatieprocessen zullen blijven kijken.

In het artikel van Weymouth en Hartz-Karp (2019) wordt voortgebouwd op het concept van de Arnstein Gap zoals benoemd in het artikel van Bailey en Grossardt (2006). Ook zij maken gebruik van Arnsteins ladder om te meten of er verschil is tussen de participatie die burgers als ideaal zien, en de participatie die burgers ervaren.

Uit hun bevindingen blijkt dat er ook buiten de Amerikaanse context een duidelijke Arnstein Gap bestaat. Burgers ervoeren de relatie met hun overheid als “consulterend” terwijl zij liever een “partnerschap” zouden zien. Uit het artikel van Weymouth en Hartz-Karp (2019) blijkt dat de Arnstein Gap niet statisch is en dat de ervaren participatie beïnvloedbaar is. Het is volgens het artikel mogelijk om de Arnstein Gap kleiner te maken door burger te betrekken in participatie initiatieven. Tijdens deze participatieprocessen neemt de ervaren invloed van deelnemers aan deze processen toe, terwijl het gewenste participatieniveau grotendeels stabiel blijft. Dit betekent dat het mogelijk is om de Arnstein Gap aanzienlijk te verkleinen. Weymouth en Hartz-Karp laten in hun artikel zien dat een kleinere Arnstein Gap gepaard kan gaan met een toename in vertrouwen, tevredenheid en bereidheid om opnieuw deel te nemen aan besluitvormingsprocessen. Weymouth en Hartz-Karp vermeldde daarnaast dat zij verwachtten dat hun onderzoeksbevindingen te generaliseren zijn naar de meeste westerse landen. Dit moet gebeuren door middel van vervolgonderzoek in andere landen.

Door de studies van zowel Bailey en Grossardt (2006) als Weymouth en Hartz-Karp (2019) wordt de gedateerde theorie van Arnstein (1969) als het ware ‘geüpdatet’. De ladder functioneert niet meer als ideaaltypisch eindpunt met een ‘hoe hoger op de trede van de ladder, hoe beter’ structuur. De ladder wordt in deze studies gebruikt als een empirisch analysekader, en als verwoording om verschillende belevingen van invloed te meten en te vergelijken. Hoewel in de literatuur uitgebreid is ingegaan op het algemene begrip burgerparticipatie, ligt in dit onderzoek de focus op een specifiekere vorm hiervan; participatie aan de Stadmakerstafel in Den Haag Zuidwest.

De literatuur over de Arnstein Gap toont aan dat de afstand tussen gewenste en ervaren invloed samenhangt met vertrouwen, tevredenheid en bereidheid tot nieuwe deelname. En benadrukt hiermee het belang van ervaren invloed als verklarende factor voor de manier waarop burgers participatieprocessen zoals de Stadmakerstafel in Den Haag Zuidwest beoordelen en voor hun bereidheid om hieraan deel te nemen

2.3. Ervaren invloed

Hoe onze samenleving zich ontwikkelt hangt sterk af van de manier waarop mensen sociale aspecten ervaren en interpreteren. Deze opvattingen hebben invloed op de manier waarop burgers hun eigen rol en verantwoordelijkheden zien binnen de samenleving en beïnvloeden hun mate van betrokkenheid bij het bijdragen aan het collectieve welzijn (Zelenkovski et al., 2024). Wanneer mensen, organisaties of wijken invloed willen uitoefenen op een bepaald probleem, wordt dit in de literatuur vaak aangeduid met het begrip empowerment (Rappaport, 1987).

Binnen deze brede benadering van empowerment kan ook gekeken worden naar de ervaring van invloed op het niveau van het individu. In dit geval spreken we over psychological empowerment (Zimmerman, 1990). Dit concept richt zich op de mate waarin individuen het gevoel hebben dat zij invloed kunnen uitoefenen binnen een bepaalde sociale of institutionele context (Zimmerman, 1990). Voor dit onderzoek is de individueel ervaren invloed relevant. Om in de rest van het onderzoek dezelfde termen te gebruiken, wordt psychological empowerment vertaald naar ervaren invloed.

De intenties om te participeren komen voort uit een combinatie van psychologische factoren. Maar vooral de mate waarin individuen denken dat zij invloed kunnen uitoefenen is bepalend voor hun bereidheid om deel te nemen. (Goetting & Becker, 2025). Burgers participeren eerder als ze het gevoel hebben dat hun bijdrage betekenisvol is en effect heeft (Chen et al., 2026). Ervaren invloed is niet alleen afhankelijk van de capaciteiten van het individu, maar ook van andere factoren. Een voorbeeld daarvan is de mate waarin een gemeenschap of overheid participatie ondersteunt en ontvangt (Foster-Fishman et al., 2009; Van Eijk & Gascó, 2018). Dat deze ervaren invloed afhankelijk is van relaties en contexten onderstreept Zimmerman (1995) in zijn artikel. Om toch een consistent framework voor ervaren invloed te kunnen maken, formuleert hij 3 onderliggende assumpties. Ten eerste verschilt ervaren invloed per individu, omdat mensen andere karakters, kwaliteiten en percepties hebben. Deze verschillen zullen invloed hebben op hoe de betekenis van ervaren invloed wordt vormgegeven in dat onderzoek. Daarnaast is invloed ook contextafhankelijk. Invloed werkt anders in organisaties met een participatie structuur, dan in organisaties die strikt hiërarchisch zijn. Ook kan invloed van individuen bijvoorbeeld anders zijn in de context van werk dan in de context van een vrijwilligersorganisatie. De derde assumptie is dat ervaren invloed een dynamische variabele is die fluctueert over het verloop van tijd. Ieder individu kan potentieel periodes van meer en minder ervaren invloed meemaken. Dat de ervaren invloed fluctueert suggereert ook dat het ene individu meer invloed kan ervaren dan een andere individu. En ook dat deze onderlinge verhoudingen kunnen veranderen over de tijd. Er is dus geen universele maat. Een belangrijke conclusie volgt vervolgens in het artikel van Zimmerman (1995). Hij stelt dat het ontwikkelen van een universele en globale manier om invloed te meten geen doel op zich zou moeten zijn. Het verschilt namelijk per situatie, locatie en persoon.

Volgens Zimmerman (1995) is de eerste logische stap om toch observaties te kunnen vormen over ervaren invloed, het maken van een framework. Dit doet hij aan de hand van drie componenten.

Allereerst het intrapersoonlijk component, deze heeft betrekking op het geloof in de eigen invloed en competenties. Dit omvat percepties van ervaren controle, self-efficacy en het vertrouwen dat men in staat is om impact te hebben die betekenisvol is.

De tweede is de interactionele component. Deze refereert naar het inzicht dat een individu heeft in hoe systemen functioneren binnen hun gemeenschap en met name hoe zij daarin zelf invloed kunnen uitoefenen. Hier hebben de individuen een bepaalde kennis en vaardigheden voor nodig. Zoals het oplossen van problemen of het hebben van leiderschap. Deze vaardigheden kunnen worden opgedaan in situaties waarin individuen de kans krijgen om te participeren in beleidsvormingsprocessen.

De derde component is de gedragsmatige component. Deze heeft betrekking op concrete handelingen om invloed uit te oefenen, zoals bijvoorbeeld het participeren in bijeenkomsten.

Ervaren invloed kan aan de hand van de literatuur als volgt worden gedefinieerd: ervaren invloed is een context specifieke perceptie van deelnemers dat zij binnen een participatieproces invloed kunnen uitoefenen, dat ze daarbij serieus worden genomen en dat hun inbreng tot besluitvorming kan leiden.

Een individu kan dus invloed ervaren, zonder dat deze persoon daadwerkelijk de macht heeft om een beslissing te kunnen maken (Zimmerman, 1995). Ervaren invloed staat daarmee niet gelijk aan beslissingsmacht, maar verwijst naar de subjectieve ervaring dat men betekenisvol kan bijdragen en effect kan hebben binnen een specifieke context. Dit is cruciaal voor participatieprojecten zoals de Stadmakerstafel, waar burgers doorgaans geen beslissingsmacht hebben maar wel invloed kunnen ervaren.

2.4.Afsluiting

Uit de literatuur blijkt dat ervaren invloed een rol speelt in de manier waarop participatieprocessen beoordeeld worden. Ervaren invloed kan hierbij worden gezien als een contextspecifieke perceptie van deelnemers dat zij binnen een participatieproces invloed kunnen uitoefenen. Participatie verwijst in dit onderzoek naar de mate waarin deelnemers betrokken zijn bij en bijdragen aan de Stadmakerstafel.

De literatuur over de Arnstein Gap laat hierbij zien dat verschillen tussen gewenste en ervaren invloed samenhangen met vertrouwen en tevredenheid. Daarnaast benadrukt de literatuur dat ervaren invloed kan worden gezien als een subjectieve en contextafhankelijke perceptie. Deze komt voort uit de interacties van individuen met hun omgeving.

De literatuur suggereert dat ervaren invloed een relevante factor in het begrijpen van participatiegedrag kan zijn. Wel blijft onduidelijk hoe de relatie tussen participatiegedrag zich manifesteert binnen concrete participatieprojecten, zoals de Stadmakerstafel in Den Haag Zuidwest. Dit omdat ervaren invloed subjectief en contextafhankelijk is. Daarom richt dit onderzoek zich niet op het toetsen van een vooraf vastgestelde relatie, maar op het verkennen van de invloed die deelnemers ervaren. En hoe deze ervaring met hun participatie binnen de Stadmakerstafel samenhangt.

3. Methodologie

Dit onderzoek zal gebruik maken van kwalitatieve onderzoeksmethoden en is een casestudy binnen de context van de Stadmakerstafel in Den Haag Zuidwest. De data zijn verzameld door vier semigestructureerde interviews af te nemen, met Stadmakers die vanuit hun professie minimaal één keer hebben deelgenomen aan de Stadmakerstafel. De studie richt zich op de subjectieve ervaringen en perspectieven van deelnemers aan de Stadmakerstafel. Ervaren invloed en burgerparticipatie vinden hun ontwikkeling in de interacties tussen mensen, waarbij verschillende mensen deze interacties anders kunnen ervaren. Het is daarom noodzakelijk om deze ervaringen in de diepte te analyseren. Kwalitatief onderzoek biedt deze mogelijkheid.

3.1.Casestudy

Het onderzoek gaat over de enkelvoudige kwalitatieve casestudy van de Stadmakerstafel in Den Haag Zuidwest. Deze casestudy biedt de mogelijkheid om de relatie tussen ervaren invloed en participatie in een concrete lokale praktijk te onderzoeken en beter te begrijpen. De case van de Stadmakerstafel kan laten zien hoe verschillende deelnemers hun eigen rol binnen een participatieproces invullen. Door te onderzoeken hoe ervaren invloed de participatie van deelnemers beïnvloedt maakt de case inzichtelijk op welke manieren ervaren invloed doorwerkt in participatie. Daarmee draagt deze case bij aan een beter begrip van participatieprocessen en hoe deze betekenisvoller kunnen worden ingericht.

3.2.Respondenten en werving

De data die geanalyseerd wordt in dit onderzoek komt uit vier semigestructureerde interviews met Stadmakers die vanuit hun professionele achtergrond minimaal één keer deelgenomen hebben aan de Stadmakerstafel. Deze groep respondenten is niet willekeurig geselecteerd, maar gekozen op basis van hun betrokkenheid bij de Stadmakerstafel, hun professionele verbinding met Den Haag Zuidwest en hun beschikbaarheid binnen de periode van de dataverzameling. Bij de meest recente bijeenkomst, van de Stadmakerstafel, waren zes van de zeven participerende Stadmakers professioneel betrokken bij de maatschappelijke initiatieven in Den Haag Zuidwest. Van deze zes participanten met een professionele achtergrond, zijn er vier geïnterviewd met verschillende professionele achtergronden en kenmerken (zie tabel 1). Daardoor sluit de respondentenselectie goed aan bij de samenstelling van professionals die de Stadmakerstafel had tijdens de dataverzameling.

Tabel 1- Kenmerken respondenten

Respondent	Methode	Betrokkenheid	Professionele achtergrond
Respondent 1	Interview op locatie	Meerdere keren deelgenomen	Sociaal-maatschappelijk
Respondent 2	Interview op locatie	Meerdere keren deelgenomen	Onderwijs
Respondent 3	Online interview	Eén keer deelgenomen	Juridisch
Respondent 4	Interview op locatie	Eén keer deelgenomen	Sociaal-maatschappelijk

De groep vormt, samen met deelnemers die vrijwilliger zijn, een specifieke subgroep binnen de Stadmakerstafel. Zij participeren aan de Stadmakerstafel vanuit hun werkachtergrond. Daardoor kan worden onderzocht hoe de ervaren invloed samenhangt met participatie, bij deelnemers voor wie hun betrokkenheid in de wijk ook verbonden is met hun werk. De keuze voor professionals maakt het mogelijk om binnen de beperkte omvang van dit onderzoek de focus op een deel van één van de twee specifieke groepen deelnemers te leggen en deze te analyseren. Dit zonder hierbij ervaringen van professionele en vrijwillige deelnemers door elkaar te laten lopen. De respondenten zijn op twee manieren geworven. Respondent 1,2 en 4 zijn door mij persoonlijk aangesproken bij de Stadmakerstafel waar ik aanwezig was op 25-3-2026. Respondent 3 was ook aanwezig bij die Stadmakerstafel, maar is pas later via de stakeholder benaderd.

3.3. Operationalisatie

De interviews zijn met toestemming van de respondenten opgenomen en daarna getranscribeerd. De analyse van de interviews is uitgevoerd aan de hand van een thematische analyse, volgens het artikel van Braun en Clarke (2006). De transcripten zijn op systematische wijze gecodeerd om zo terugkerende patronen en thema's te kunnen identificeren. In de eerste fase zijn codes toegekend aan relevante fragmenten uit de interviews. Daarna zijn de codes gegroepeerd in overkoepelende thema's die betrekking hebben op invloed en participatie. Deze structuur vormt een basis voor een betrouwbare interpretatie van de resultaten.

Het onderzoek kent zowel een inductieve als deductieve benadering. Het theoretisch kader geeft op basis van bestaande literatuur richting aan de concepten ervaren invloed en participatie. De drie componenten van Zimmerman (1995) vormen hierbij het deductieve onderdeel van de analyse, waarmee interviewdata systematisch is gecodeerd. Hiervan is de operationalisatie te zien in tabel 2. De literatuur geeft houvast bij het uitvoeren van dit onderzoek, maar deze vormt niet de basis voor het toetsen van vooraf opgestelde hypothesen. De ervaren invloed is contextafhankelijk en subjectief van aard. Daarom kan deze per individu verschillen. En ook participatie is een begrip dat door verschillende individuen in verschillende contexten anders wordt ervaren.

Tabel 2: Operationalisatie componenten ervaren invloed uit het artikel van Zimmerman (1995)

Component	Definitie	Indicatoren	Interviewvragen
Intrapersonele component	De mate waarin een individu gelooft in de eigen invloed, competenties en het eigen vermogen om betekenisvolle impact te hebben.	• Vertrouwen in de eigen bijdrage • Rol die respondent zichzelf geeft • Mate van zelfverzekering tijdens de bijeenkomsten	• Hoe ziet u uw eigen rol tijdens de bijeenkomsten • In hoeverre voelt u de ruimte om iets in te brengen • Hoe makkelijk of moeilijk is het voor u om uw mening te delen
Interactionele component	De mate waarin een individu inzicht heeft in het functioneren van systemen en begrijpt hoe hij of zij daarin invloed kan uitoefenen.	• Kennis van het doel en de structuur van de Stadmakerstafel • Begrip van besluitvormingsprocessen • Inzicht in wat er met inbreng gebeurt	• Kunt u beschrijven hoe bijeenkomsten meestal lopen volgens u? • Wat gebeurt er volgens u met ideeën die worden ingebracht? • Weet u hoe beslissingen uiteindelijk worden genomen • Weet u bij wie of waar ideeën terecht komen? • Heeft u wel eens gemerkt dat er iets met uw inbreng is gedaan? En hoe merkte u dat?

Gedragmatige component	De mate waarin een individu concrete handelingen onderneemt om invloed uit te oefenen binnen de gemeenschap.	• Mate waarin actief deelgenomen wordt aan gesprekken • Verandering in participatiegedrag over tijd	• Neemt u actief deel aan de gesprekken? • Wat betekent 'actief deelnemen' voor u in de praktijk? • Wat maakt dat u wel/niet iets zegt? • Wanneer zegt u juist niets? • Is dat altijd al zo geweest, of is dit veranderd over tijd?
------------------------	--	--	---

Naast de deductieve codering is in dit onderzoek ook ruimte gelaten voor een inductieve benadering. Daardoor kunnen aanvullende factoren die een rol spelen zichtbaar in kaart worden gebracht. Door de interviews op deze manier af te nemen, wordt er ruimte geboden voor respondenten om eigen ervaringen en interpretaties te delen, maar is er ook voldoende structuur om centrale concepten systematisch te onderzoeken. De interviews zijn afgenomen aan de hand van een interviewhandleiding die gebaseerd is op de kernconcepten van ervaren invloed en participatie. Het interview begon met algemenere vragen over de achtergrond van de respondent zelf en de ervaring van de respondent met de Stadmakerstafel. Waarna er op hun ervaringen van invloed en participatie is gefocust. Aan het eind van het interview is door middel van een vertaling van de participatieladder van Weymouth & Hartz-Karp (2019) gereflecteerd op het niveau waarop de respondenten hun invloed ervaren en het niveau waarop ze hun invloed idealiter zouden zien. De respondenten kunnen deze twee punten dan op de ladder positioneren. De ladder dient als reflectief hulpmiddel voor de respondenten. Dit wordt geïnterpreteerd als subjectieve weergave van hoe respondenten hun invloed ervaren en niet als een objectieve meting. Deze ladder is onderstaand te zien in tabel 3.

Tabel 3- Vertaling Arnstein Gap ladder uit het artikel van Weymouth & Hartz-Karp (2019)

Stadmakerscontrole
Stadmakers nemen de uiteindelijke beslissingen over de belangrijkste onderwerpen
Gedelegeerde macht
Stadmakers nemen de uiteindelijke beslissingen over sommige belangrijke onderwerpen
Partnerschap
Gedeelde besluitvorming tussen Stadmakers en het Nationaal Programma Zuidwest op basis van overeenstemming
Tegemoetkoming
Stadmakers krijgen een rol in de besluitvorming, maar worden beperkt in hun daadwerkelijke invloed
Consultatie
Stadmakers wordt om hun mening gevraagd over oplossingen die door anderen zijn voorgesteld
Informereren
Stadmakers worden geïnformeerd over genomen beslissingen, zonder invloed op die beslissingen
Sussen
Stadmakers worden ervan overtuigd om te accepteren dat ze onrealistische verwachtingen hebben van participatie
Manipulatie
Stadmakers worden beïnvloed om hun mening te veranderen

3.4.Reflectie op de methoden

Om betrouwbaarheid in dit onderzoek te kunnen waarborgen is er gewerkt met een semigestructureerde interviewhandleiding. Op deze manier kon ervoor gezorgd worden dat verschillende respondenten over dezelfde onderwerpen vragen krijgen, zodat interviews onderling vergelijkbaar zijn. Tegelijkertijd laat deze methode ruimte voor eigen ervaringen en interpretaties van respondenten. Ook zijn alle interviews volledig getranscribeerd, zodat achteraf te controleren valt wat er door welke respondent is gezegd en de inhoud van de analyse te controleren valt. Om de validiteit van het onderzoek te versterken, is tijdens de interviews doorgevraagd. Op deze manier kunnen respondenten hun antwoorden verduidelijken. Door respondenten te interviewen die actief deelnemen aan de Stadmakerstafel, kan gewaarborgd worden dat deelnemers concrete ervaringen hebben met het participatieproces van de Stadmakerstafel.

Het onderzoek kent door zijn kleine en selecte aantal respondenten wel een beperkte generaliseerbaarheid. Door te focussen op enkel Stadmakers die hebben deelgenomen vanuit hun professie, blijft een grote groep Stadmakers buiten beeld bij dit onderzoek. Het onderzoek heeft daarnaast een beperkte replicerbaarheid. De bevindingen zijn specifiek gebonden aan de context van de Stadmakerstafel en het moment waarop de interviews worden afgenomen.

4. Analyse

In dit hoofdstuk wordt de interviewdata systematisch geanalyseerd. De analyse is gebaseerd op de vier interviews en zal bestaan uit twee verschillende delen. In het eerste deel zijn de interviews aan de hand van de drie componenten van ervaren invloed uit het artikel van Zimmerman deductief gecodeerd. Hierbij wordt de Arnstein Gap ondersteunend gebruikt als analytisch hulpmiddel voor ervaren invloed. Per component wordt vervolgens gekeken, aan de hand van de gecodeerde interviews, hoe de component de participatie van de respondenten beïnvloedt.

In het tweede deel van de analyse worden aanvullende factoren in kaart gebracht. Deze worden inductief gecodeerd. Deze factoren zijn, naast de componenten van ervaren invloed, zichtbaar in de interviewdata. De factoren kunnen de relatie tussen ervaren invloed en participatie beïnvloeden en zouden daardoor deze relatie mede kunnen verklaren.

4.1. Intrapersoonlijk component invloed en participatie

Het intrapersoonlijk component heeft betrekking op de mate waarin deelnemers aan de Stadmakerstafel geloof in de eigen invloed en competenties hebben. Daarnaast gaat het ook om het vertrouwen dat deelnemers hebben in dat hun bijdrage van toegevoegde waarde is en dat zij van betekenis kunnen zijn binnen het participatieproces van de Stadmakerstafel. Uit de interviewdata komt naar voren dat deze component invloed heeft in de wijze waarop deelnemers hun participatie motiveren en ervaren.

Een bron van vertrouwen in de eigen bijdrage en voor actievere participatie, kan de werkervaring zijn die een respondent met zich meebrengt. Respondenten koppelen de expertise die zij met zich meebrengen aan hun deelname. Respondent 2 koppelt zijn rol aan de Stadmakerstafel aan zijn professie: “omdat ik vanuit deze functie ook onderwijs vertegenwoordig. Dus op het moment dat het over onderwijs gaat, of dat het over doelgroepen gaat, dan kan ik vanuit het onderwijs altijd wel wat inbrengen”. Hij beschrijft hierbij zijn werkervaring als een “anker om vanuit daar te denken, toe te voegen en af te zwakken”. Deze expertise vergroot zijn vertrouwen in de eigen bijdrage, wat zich uit in een actievere deelname. Ook respondent 1 met een ruime ervaring in het maatschappelijke veld ziet de Stadmakerstafel als een vanzelfsprekende verlenging van zijn baan waarbij hij veel zelfvertrouwen uit over zijn bijdragen: “ik heb duidelijk het beeld dat ik daar van meerwaarde ben”. Dit vertrouwen in de eigen bijdrage lijkt daarmee direct gekoppeld aan een actievere en gerichtere participatie aan de Stadmakerstafel.

Daarnaast komt ook de zelfstandigheid naar voren als een versterker van het geloof in eigen bijdrage, dit lijkt te zorgen voor actievere participatie. Respondent 1 ziet de Stadmakerstafel als een “aanschuiftafel” zonder enige verticale verhouding en stelt: “de tafel is niet gemaakt als een plek waar geluisterd kan worden” en “ik ben er zelfstandig... het is niet een georganiseerd iets, je organiseert het samen ... je komt aan zo’n tafel met van ik kan dit komen brengen, maar ik heb dit nodig, ik kom dit halen”. Omdat hij de verhouding als horizontaal ervaart, voelt hij geen drempel om bij te dragen. Het sterke intrapersoonlijk component beïnvloedt zijn participatiegedrag. Hij neemt zeer actief deel sinds de eerste bijeenkomst.

Aan de andere kant laat de interviewdata ook zien dat het intrapersoonlijk component zich bij verschillende respondenten op verschillende manieren uit. Respondenten die voor de eerste keer meedoen schetsen een meer zoekende en afwachtende houding ten opzichte van participatie. Zo was de motivatie voor deelname van respondent 3 onbekendheid: “ik heb eraan meegedaan meer uit onbekendheid dan dat ik doelbewust aan meedeed”. Daarnaast wordt door respondent 3 een meer afwachtende houding geschetst: “ik hoor het meestal even aan. Totdat ik het zelf wat beter begrijp en dan ga ik vragen stellen”. Haar participatiebereidheid is daarmee sterker afhankelijk van externe prikkels dan die van respondenten 1 en 2.

Ook respondent 4 die slechts 1 keer aanwezig was bij de Stadmakerstafel schetst een zoekende houding: “ik denk dat ik als ik zelf nog heel erg aan het zoeken ben en aan het nadenken ben over waar het precies over gaat, wat de verhoudingen zijn en hoe het allemaal zit, dan zit het meer in mijn hoofd. Dus dan zeg ik iets minder snel iets. Maar op het moment dat ik sterk ergens iets bij voel, vind, denk of afvraag, dan spreek ik dat wel uit”. Beide respondenten geven daarnaast wel aan te zullen blijven participeren aan de Stadmakerstafel.

4.2.Interactionele component invloed en participatie

De interactionele component refereert naar het inzicht dat deelnemers aan de Stadmakerstafel hebben in het functioneren van het traject, hoe de ideeën worden opgepakt, of ze daarbij het gevoel hebben gehoord te worden en hoe zij hun invloed kunnen uitoefenen. Uit de interviewdata blijkt dat deze component met name samenhangt met de manier waarop deelnemers de participatie als waardevol en zinvol ervaren.

Een eerste bevinding is dat niet alle respondenten de positie van de organisator Sociale Samenhang en Participatie op dezelfde manier interpreteren. Zo legt respondent 1 het meest de nadruk op deelnemers onderling, en minder tot niet op de relatie tussen de Stadmakers en de organiserende overheidsinstituties: “er worden geen beslissingen genomen. Je plant zelf wat je wilt doen en met wie je dat samen wilt doen”. Respondent 1 is hierbij het meest zelfverzekerd over het begrijpen van het doel van de Stadmakerstafel.

Voor respondenten 3 en 4 was er sprake van beperkte kennis over de Stadmakerstafel bij het moment van instappen. Beide gaven aan niet te snappen hoe de structuur en doelstelling van de Stadmakerstafel in elkaar stak. Zo stelde respondent 4: “ik denk dat ik niet heel goed wist wat ik nou precies kon verwachten van die bijeenkomst voordat ik erheen ging. Het was een beetje zoeken van: waar ligt de meerwaarde ... Dat ik nog steeds een beetje in de war ben van: is het die tafel en het festival? Wat zijn die verhoudingen daartussen? Is het hetzelfde? Is het verschillend?” en ook bij respondent 3 was sprake van verwarring: “ik wist dus eigenlijk niet zo heel goed het doel van de bijeenkomst ... het werd eigenlijk verondersteld dat je dat je volledig wist of op de hoogte was van wat die Stadmakerstafel nou inhield, dus dat was dus niet het geval.”

De beperkte kennis heeft in beide gevallen gevolgen voor de participatie. Beide respondenten gaven aan een afwachtende houding als gevolg hiervan te hebben. Daarnaast was respondent 3 voor het interview niet op de hoogte van het bestaan van nieuwe bijeenkomsten en hoe ze dit kan bijhouden, hetgeen participatie bemoeilijkt.

Respondent 2 geeft over de besluitvorming aan: “Dat inzicht heb ik niet, omdat ik me daar ook niet in verdiep”. Hij geeft daarmee aan dat hij de bewuste keuze maakt om zich niet in alle zaken van de Stadmakerstafel te verdiepen, maar toch zijn eigen rol kan vervullen.

De interviewdata laten zien dat actieve participatie ontstaat wanneer respondenten een bepaalde basiskennis ervaren over het doel en de werking van de Stadmakerstafel. Wanneer zij dat zelfvertrouwen hebben, ervaren zij hun bijdragen en participatie als zinvoller.

4.3. Arnstein Gap

De Arnstein Gap heeft betrekking op hoe de respondenten hun huidige positie op de participatieladder ervaren ten opzichte van de ideale positie. De resultaten uit de interviewdata laten zien dat alle respondenten anders kijken naar de Arnstein Gap. Zo erkent respondent 1 de verticale relatie aan de Stadmakerstafel niet en wil hij geen positie invullen op de ladder. Respondent 2 ervaart de grootste kloof. Zijn huidige positie is consultatie en het liefst ziet hij een partnerschap. Respondent 3 ziet informeren als de huidige positie en zou idealiter consultatie zien. Respondent 4 is tevreden. Zij ziet zowel de huidige positie als de ideale positie als tegemoetkoming.

De literatuur stelt dat een kleinere Gap, en dus meer tevredenheid over de persoonlijk ervaren invloed, zorgt voor een grotere bereidheid tot participatie. De bevindingen uit de interviewdata lijken echter het theoretisch kader te nuanceren. Een grotere of kleinere Gap lijkt de mate van participatie volgens de data niet te beïnvloeden. Zo ziet respondent 2 een grotere Gap dan andere respondenten, maar toch geeft hij aan actief te blijven participeren. Respondent 4 is daarentegen het meest tevreden over de ervaren invloed, maar participeert terughoudend.

4.4. Gedragmatige component invloed en participatie

De gedragmatige component heeft betrekking op de directe handelingen die deelnemers ondernemen om invloed uit te oefenen. Voorbeelden hiervan zijn meepraten, ideeën aandragen, helpen met het organiseren van de Stadmakerstafels of feedback over bepaalde ontwikkelingen aandragen. Deze component wordt in de interviews met name zichtbaar in de wijze waarop respondenten hun participatie vormgeven.

Uit de interviewdata lijkt naar voren te komen dat de actieve participatie samenhangt met de mate waarop het intrapersoonlijk en interactionele component aanwezig zijn. Respondent 1 en 2 lijken deze componenten in de context van de Stadmakerstafel verder ontwikkeld te hebben, hetgeen leidt tot actievere en gerichtere deelname. Zo stelt respondent 2: “Ik probeer wel iets te zeggen op het moment dat het constructief kan zijn ... het is niet praten om het praten”.

Ook respondent 3 en 4 beschrijven actief gedrag als gevolg van kennis over het proces en de mate van betrokkenheid bij het onderwerp. Zo stelt respondent 4: “als ik zelf nog heel erg aan het zoeken ben en aan het nadenken ben over waar het precies over gaat, wat de verhoudingen zijn en hoe het allemaal zit, dan zit het meer in mijn hoofd. Dus dan zeg ik iets minder snel iets. Maar op het moment dat ik sterk ergens iets bij voel, vind, denk of afvraag, dan spreek ik dat wel uit”. En ook respondent 3 beschrijft eenzelfde soort patroon: “omdat het voor mij ook heel onduidelijk is wat en hoe het allemaal precies is georganiseerd en wie daar mee bezig is

en wat de doelen zijn. Ja, dan hoor ik het meestal even aan. Totdat ik het zelf wat beter begrijp en dan ga ik vragen stellen”.

De interviewdata laten zien dat beginnende deelnemers moeite kunnen hebben met het begrijpen van de processen. Zodra deze kennis voldoende aanwezig is brengen de meeste respondenten hun kennis in op de momenten dat zij zich persoonlijk betrokken voelen bij een onderwerp.

4.5.Andere factoren

Naast de drie componenten van ervaren invloed, laat de interviewdata zien dat er ook andere, aanvullende, factoren samen met ervaren invloed een rol kunnen spelen in de mate en vorm van participatie bij deelnemers. Op basis van de interviewdata kunnen de volgende factoren worden onderscheiden:

A. Intrinsieke motivatie

Allereerst blijkt dat alle respondenten unaniem deelnemen vanuit hun maatschappelijke (werk)achtergrond en interesse. De respondenten zijn intrinsiek gemotiveerd om een maatschappelijke bijdrage te leveren aan de wijk en samenleving. Zo stelt respondent 1: “dus mijn motivatie is om bij te dragen aan een betere wereld. Waar iedereen vanuit liefde en passie kan leven”. En stelt respondent 4: “ik denk dat dat ook wel te maken heeft met persoonlijke ervaringen ... het zou mooi zijn als iedereen zich wat meer ontspannen kan voelen en zich kan focussen op waar het leven echt om draait”. Door deze intrinsieke motivatie hebben de respondenten in de basis een hoge bereidheid om te participeren aan de Stadmakerstafel. De motivatie staat los van de Stadmakerstafel en dient als een basis waarop initiatieven als de Stadmakerstafel kunnen voortbouwen.

Participatie betekent echter nog geen actieve participatie. Ervaren invloed, en dan met name het intrapersoonlijk en interactionele component, bepalen of deze participatie omgezet kan worden in een actieve en continue participatie. Zo schetst respondent 3 het beeld van een gemotiveerde deelnemer, die graag wil participeren, echter neemt zij pas actief deel op het moment dat zij haar eigen bijdrage inschat als toegevoegde waarde en zij beschikt over genoeg proceskennis.

Vanuit de interviewdata beïnvloedt de intrinsieke motivatie het participatieproces dus als een basisvoorwaarde voor participatie. Echter is enkel intrinsieke motivatie niet genoeg voor een actieve deelname aan de Stadmakerstafel. Hierbij ontstaat dus een wisselwerking met ervaren invloed. Geen basisparticipatie zonder intrinsieke motivatie, maar geen actieve participatie zonder ervaren invloed.

B. Overaanbod participatie initiatieven

Een andere factor die door alle respondenten wordt benoemd is het overaanbod van verschillende participatie initiatieven, activiteiten en bijeenkomsten in Den Haag Zuidwest. Dit maakt het lastig voor Stadmakers om te filteren welke bijeenkomsten er allemaal te volgen zijn, en welke bijeenkomsten voor henzelf relevant zijn. Dit leidt tot een vermoeide houding ten opzichte van nieuwe participatie initiatieven. Zo stelt respondent 3: “ik heb het idee dat er al zoveel is dat mensen er een beetje moe van worden. Van och, er is weer iets. Wat zal dat nou weer zijn? En wat voegt dat nou toe?”. Ook respondent 4 herkent dit: “ik denk ook dat er heel veel netwerktafels, bijeenkomsten en wat ik veel wat allemaal zijn. Dus wat maakt deze anders? Dan kom je toch terug op: wat is dan de meerwaarde?”

Deze factor lijkt een wisselwerking samen met het intrapersoonlijk component te hebben. Stadmakers kunnen lastig beslissen waar hun bijdrage van meerwaarde is wanneer de specifieke meerwaarde van de tafel niet bekend is bij de Stadmaker. Dit kan ervoor zorgen dat mensen er minder in geloven dat hun bijdrage als deelnemer aan de Stadmakerstafel zinvol is. Wat er op zijn beurt weer voor kan zorgen dat Stadmakers de voorkeur geven aan een andere activiteit.

Ook respondent 1 herkent het patroon. De respondent beschouwt het echter niet als een “drempel” maar als “een keuze” waarbij hij kiest voor het platform dat hem op dat moment het meeste oplevert. Dit laten zien dat iemand met een sterk intrapersoonlijk component in zijn geval minder drempels ervaart bij het kiezen tussen verschillende activiteiten. De respondent ziet het slechts als een waarde afweging.

C. Netwerkmogelijkheden

De interviewdata laat daarnaast ook zien dat netwerkmogelijkheden een andere factor zijn voor participatie aan de Stadmakerstafels. De respondenten zien de mogelijkheid om hun netwerk uit te breiden als een aparte en belangrijke reden om aan te sluiten bij de Stadmakerstafel. Zo stelt respondent 3 dat netwerken in eerste instantie de belangrijkste reden was voor deelname aan de tafel: “ik dacht nou, misschien is dat een ontmoetingsplek om allerlei Stadmakers te ontmoeten en elkaar te vertellen wat ze aan het doen zijn”. Respondent 4 noemt netwerken als een van de hoofdredenen van toekomstige participatie: “omdat ik denk dat dat goed is voor mijn netwerk”. Ook respondent 2 legitimeert de continuïteit van zijn deelname deels op basis van het aanwezig zijn van zijn netwerk: “omdat je veel hoort, het netwerk zit daar ook”.

Het laten zien dat Stadmakers, naast de mate van invloed die zij ervaren op uitkomsten tijdens de Stadmakerstafels, ook juist de onderlinge horizontale verhoudingen als zeer belangrijk ervaren. Hierin gaat respondent 1 iets verder dan andere respondenten: “de Stadmakers als aanschuiftafel. Ik noem het aanschuiftafel. De Stadmakers als aanschuiftafel is gewoon interessant. Omdat je daar ook elkaar ontmoet. Een verhaal met elkaar kunt delen. En je vindt op dat moment partners waar je meer of minder mee kunt doen. Het kan een hele belangrijke rol spelen in de toekomst. Om netwerken te bouwen”. Hij ziet de Stadmakerstafel enkel als

een horizontale verhouding, maar Stadmakers kunnen “aanschuiven” om elkaar te ontmoeten en partners te vinden. Respondent 2 erkent dat het delen van ideeën niet altijd ten goede komt van de Stadmakerstafel zelf, maar stelt dat ook dit zo zijn voordelen kan hebben: “Maar ik weet niet of het helemaal ten bate is van de Stadmakerstafel zelf. Maar goed, het is weer het ontmoeten van mensen met hun ideeën.”

5. Conclusie

Deze scriptie stond in het teken van de onderzoeksvraag: hoe beïnvloedt de persoonlijk ervaren invloed de participatie van deelnemers aan de Stadmakerstafel in Den Haag Zuidwest? Op basis van de interviewdata uit de vier semigestructureerde interviews, met Stadmakers die vanuit hun professie minimaal één keer hebben geparticipeerd aan de Stadmakerstafel, kan worden geconcludeerd dat de persoonlijk ervaren invloed inderdaad beïnvloedt hoe deelnemers participeren aan de Stadmakerstafel. Ervaren invloed bepaalt hierbij met name hoe actief, gericht en betekenisvol respondenten participeren. Deze invloed staat echter niet op zichzelf, ook andere factoren beïnvloeden participatie aan de Stadmakerstafel.

De link tussen ervaren invloed en participatie kan vanuit de analyse gezien worden als het verschil tussen een actieve of een afwachtende deelname. De respondenten die vertrouwen in de eigen bijdrage hebben, duidelijk begrijpen hoe ze van waarde kunnen zijn en vanuit hun expertise spreken, participeren actiever. Dit doen zij bijvoorbeeld door meer ideeën en feedback te geven aan de tafel. De respondenten met minder vertrouwen in de eigen bijdrage, een minder goed begrip van het proces en die minder goed weten wat er met hun inbreng gebeurt nemen vaker een afwachtende houding aan. Zij participeren ook, maar doen dit wat voorzichtiger. Zij observeren vaak meer totdat zij beter begrijpen waar de eigen bijdrage van waarde kan zijn.

De drie componenten van ervaren invloed helpen om deze link beter te kunnen begrijpen. Wanneer respondenten beschikken over een sterk aanwezig intrapersoonlijk component, en ze dus beschikken over vertrouwen in de eigen bijdrage, participeren zij actiever aan de Stadmakerstafel. Het interactionele component, inzicht in hoe de Stadmakerstafel functioneert en hoe men daarbinnen invloed kan uitoefenen, bepaalt of deelnemers hun bijdrage als zinvol ervaren. Respondenten met een minder sterk aanwezig interactioneel component hadden een afwachtende houding ten opzichte van participatie, terwijl respondenten met meer ervaring gericht en actiever participeerden. De twee componenten komen in de gedragsmatige component samen. Dit is de mate waarin de deelnemers concreet handelen om hun participatie uit te oefenen. Voorbeelden hiervan zijn bijvoorbeeld feedback geven, helpen met organisatie van de tafel of ideeën aandragen. Respondenten die over een sterk intrapersoonlijk en interactioneel component beschikken vertonen een actievere gedragsmatige component. Deelnemers waar deze componenten minder sterk aanwezig waren, kozen ervoor om de componenten eerst verder te ontwikkelen. Pas daarna participeerden zij actief.

De data sluiten grotendeels aan bij de theorieën van Zimmerman (1995) als eerder besproken in het theoretisch kader. De ervaren invloed wordt door alle vier de respondenten op een andere manier beleefd. Dit komt overeen met de theorie van Zimmerman. Hij stelt dat ervaren invloed voor ieder individu anders, contextafhankelijk en dynamisch als variabele is. Het niveau van ervaren invloed verschilt hierbij onder de respondenten per individu en per moment van instappen. Uit de interviewdata blijkt dat deelnemers die eerder hebben deelgenomen meer proceskennis het gevoel hebben dat ze over meer kennis beschikken van de Stadmakerstafel. Dit sluit aan bij de theorie over het interactioneel component van Zimmerman (1995). Hierbij geeft hij aan dat het inzicht van individuen over

invloedsuitoefening en het functioneren van systemen kennis vereist die door ervaring kan worden opgedaan. De data over de Arnstein Gap, het verschil tussen de voor de respondent ideale participatiepositie en de huidige participatiepositie, sluit deels aan bij de theorie. De Gap bestaat volgens de data wel degelijk buiten de Amerikaanse context. Ook blijkt dat bijna alle respondenten niet per se streven naar een 'hoge' trede op de participatieladder, maar juist het belang van de expertise van professionals erkennen. Dit komt overeen met de theorie uit het artikel van Bailey en Grossardt (2006). De Arnstein Gap wordt vanuit de data wel op een punt genuanceerd. Een grotere Gap leidt in de data niet automatisch tot minder participatie. De Gap lijkt op zichzelf minder bepalend dan de drie componenten van Zimmerman, die het participatiegedrag directer verklaren.

Een relevante aanvulling op de literatuur, is dat er verschillende andere factoren zijn die ook invloed hebben op de participatie van deelnemers aan de Stadmakerstafel. De eerste factor betreft de intrinsieke motivatie van respondenten. Een groot deel van de respondenten gaf aan intrinsiek gemotiveerd te zijn voor hun werk in Den Haag Zuidwest. Deze motivatie vormt daarmee een belangrijke voorwaarde voor hun deelname, zonder deze motivatie zouden respondenten waarschijnlijk niet participeren aan de Stadmakerstafel. Intrinsieke motivatie betekent echter niet gelijk dat een deelnemer actief participeert. De respondenten konden intrinsiek gemotiveerd zijn, maar tegelijkertijd terughoudend tijdens de Stadmakerstafel. Dit doordat bijvoorbeeld het doel van de bijeenkomst onduidelijk was, of wanneer zij niet goed in konden schatten of/hoe hun bijdrage van waarde kon zijn. Ervaren invloed bepaalt daarbij in belangrijke mate of intrinsieke motivatie in actieve participatie wordt omgezet. Ook het overaanbod van participatie initiatieven in Den Haag Zuidwest is een factor die participatie aan de Stadmakerstafel beïnvloedt. In deze context wordt de ervaren meerwaarde van de Stadmakerstafel door respondenten dus extra belangrijk. Wanneer deelnemers niet duidelijk zien hoe de Stadmakerstafel zich onderscheidt ten opzichte van andere bijeenkomsten kan dit de bereidheid tot participatie verminderen. De derde factor is die van de netwerkfunctie die de Stadmakerstafel heeft. Het ontmoeten en netwerken met andere Stadmakers was voor de respondenten een belangrijke reden om deel te nemen aan de Stadmakerstafel. De Stadmakerstafel wordt door de respondenten niet alleen gezien als een plek om invloed op beleid uit te oefenen, maar ook als een plek waar zij andere Stadmakers kunnen ontmoeten. Dit is een belangrijke toevoeging aan de huidige literatuur. In de literatuur is veel aandacht voor de invloed die participanten ervaren, terwijl de respondenten laten zien dat horizontale verhoudingen minstens even belangrijk zijn. Invloed ontstaat hier niet alleen door inspraak, maar juist door het ontstaan van onderlinge netwerken waarin Stadmakers kennis en samenwerkingsmogelijkheden opdoen.

Een andere opvallende bevinding uit de interviewdata, is de manier waarop verschillende respondenten naar de verhoudingen tussen de Stadmakers zelf en de alliantie Sociale Samenhang en Participatie kijken. Hierbij valt op dat één respondent de verticale verhoudingen van de Stadmakerstafel niet erkent. Hij ziet de Stadmakerstafel als een horizontale verhouding en een netwerktafel, die niet alleen gericht is op het bouwen van de Stadmakersacademie. De respondent participeert actiever dan respondenten die de verticale verhouding tussen de Sociale Samenhang en Participatie wel erkennen.

De belangrijkste beperking is het kleine aantal respondenten. Er zijn voor dit onderzoek vier stadmakers met een professionele achtergrond, die eerder hebben geparticipeerd aan de Stadmakerstafel geïnterviewd. Het onderzoek biedt diepgaande inzichten, maar is door het aantal respondenten niet generaliseerbaar naar alle stadmakers of andere participatieprocessen. Ook zijn er voor dit onderzoek alleen mensen geïnterviewd die wel hebben deelgenomen aan de Stadmakerstafel. Mensen die niet hebben deelgenomen ontbreken daardoor, terwijl juist dit perspectief nuttig kan zijn bij het onderzoeken waarom sommige Stadmakers niet aan de Stadmakerstafel participeren. Ook het perspectief van vrijwilligers ontbreekt in dit onderzoek. Ervaren invloed is daarnaast een subjectief begrip, de analyse is gebaseerd op een subjectieve beschrijving van ervaren invloed door de respondenten en niet op een objectieve meting van daadwerkelijke invloed op de besluitvorming of uitkomsten aan de Stadmakerstafel.

Voor eventueel vervolgonderzoek is het waardevol als er een groter pallet aan Stadmakers wordt geïnterviewd. Hierbij zouden bijvoorbeeld ook vrijwilligers of mensen die gestopt zijn met de Stadmakerstafel betrokken kunnen worden. Ook zou een vervolgonderzoek zich kunnen richten op hoe ervaren invloed samenhangt met daadwerkelijke invloed. Dit zou kunnen door bijvoorbeeld te kijken naar wat er concreet gebeurt met inbreng tijdens de Stadmakerstafels. Een interessante nieuwe puzzel zou ook kunnen zijn hoe participatieprocessen in een gebied met veel bestaande initiatieven herkenbaar en onderscheidend kunnen blijven. Zoals ook uit de interviewdata kwam, is dit voor deelnemers aan participatieprocessen een belangrijke reden om wel of niet voor een bepaald participatie initiatief te kiezen.

Op basis van de data kunnen ook enkele beleidsaanbevelingen worden gedaan. Allereerst dient de organisatie van de Stadmakerstafel het doel van de tafel en wat deelnemers kunnen verwachten te communiceren. Met name nieuwe deelnemers geven duidelijk aan dat er behoefte is aan betere informatievoorziening vanuit de organisatie. Dit zou bijvoorbeeld kunnen door een uitlegmail te sturen naar nieuwe deelnemers. Daarnaast kan de meerwaarde van de Stadmakerstafel explicieter worden gemaakt ten opzichte van andere participatie initiatieven, door nog duidelijker de unieke meerwaarde van de Stadmakersacademie te promoten. Verder zou het af en toe combineren van de Stadmakerstafel als onderdeel van een groter en langer bestaand participatie initiatief kunnen leiden tot nieuwe inzichten en nieuwe deelnemers. Het combineren van meerdere participatie initiatieven zou ervoor kunnen zorgen dat deelnemers minder hoeven te “kiezen”. De laatste aanbeveling is het terugkoppelen van inbreng aan deelnemers. Schrijf suggesties groot op, op een whiteboard, of stuur in de periode na de bijeenkomst een mail waarin teruggekoppeld wordt op welke manier de inbreng van Stadmakers daadwerkelijk is gebruikt.

Dit onderzoek laten zien dat ervaren invloed een belangrijke verklaring is voor de participatie van deelnemers aan de Stadmakerstafel in Den Haag Zuidwest. Deelnemers hoeven hierbij geen volledige controle over besluiten, maar moeten wel begrijpen waarom en hoe hun bijdrage ertoe doet.

Literatuurlijst

- Arnstein, S. R. (1969). A ladder of citizen participation. *Journal of the American Institute of Planners*, 35(4), 216-224
- Bailey, K., & Grossardt, T. H. (2006). Addressing the Arnstein gap: Improving public confidence in transportation planning and design through structured public involvement (SPI).
- Berner, M. M., Amos, J. M., & Morse, R. S. (2011). What constitutes effective citizen participation in local government? Views from city stakeholders. *Public Administration Quarterly*, 128-163.
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative research in psychology*, 3(2), 77-101.
- Chen, J., Chen, J., & Bian, Q. (2026). Enhancing Citizens' Willingness to Engage in Co-Production: Insights Into Value Creation as a Key Motivator. *Public Administration*.
- De Jong, M. D., Neulen, S., & Jansma, S. R. (2019). Citizens' intentions to participate in governmental co-creation initiatives: Comparing three co-creation configurations. *Government information quarterly*, 36(3), 490-500.
- Doe Mee in Zuidwest. (z.d.). *Initiatief in zuidwest*. Geraadpleegd op 8 mei 2026, van <https://doemee.npzw.nl/initiatief-in-zuidwest/?openstadResourceId=61>
- Foster-Fishman, P. G., Pierce, S. J., & Van Egeren, L. A. (2009). Who participates and why: Building a process model of citizen participation. *Health Education & Behavior*, 36(3), 550-569.
- Foth, M. (2017). Participation, co-creation, and public space. *The Journal of Public Space*, 2(4), 21-36.
- Fung, A. (2006). Varieties of participation in complex governance. *Public administration review*, 66, 66-75.
- Gemeentepeiler. (z.d.). *Wat is burgerparticipatie?* Geraadpleegd op 10 maart, 2026 van <https://www.gemeentepeiler.nl/wat-is-burgerparticipatie/>
- Goetting, K., & Becker, S. (2025). Explaining political participation intention through the lens of the civic voluntarism model and extended theory of planned behavior. *Journal of Cleaner Production*, 519, 145437.
- Jakobsen, M., James, O., Moynihan, D., & Nabatchi, T. (2019). JPART virtual issue on citizen-state interactions in public administration research. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 29(4), e8-e15.
- Leino, H., & Puumala, E. (2021). What can co-creation do for the citizens? Applying co-creation for the promotion of participation in cities. *Environment and Planning C: Politics and Space*, 39(4), 781-799.

Michalski, P., Marchlewska, M., Szczepańska, D., Rogoza, M., & Molenda, Z. (2023). When politics affects the self: High political influence perception predicts civic and political participation. *Journal of Social and Political Psychology*, 11(2), 516-533.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. (2025, 30 juni). *Den Haag Zuidwest: het openluchtmuseum van de stadsvernieuwing*. <https://www.ruimtelijkeordening.nl/actueel/weblogs/praktijkverhalen/2025/den-haag-zuidwest-het-openluchtmuseum-van-de-stadsvernieuwing>

Morison, J. (2017). Citizen participation: A critical look at the democratic adequacy of government consultations. *Oxford Journal of Legal Studies*, 37(3), 636-659.

Nationaal Programma Zuidwest. (2025, 9 juli). *Den Haag zuidwest*. <https://www.leefbaareneveilig.nl/gebieden/den-haag-zuidwest>

Nationaal Programma Zuidwest. (z.d.) *StadmakersAcademie Zuidwest van start*. Geraadpleegd op 9 maart 2026, van <https://npzw.nl/stadmakersacademie-zuidwest-van-start/>

Platform Voor Haagse Stadmakers. (z.d.). *Platform voor Haagse stadmakers*. Geraadpleegd op 9 maart 2026, van <https://haagsestadmakers.nl>

Rappaport, J. (1987). Terms of empowerment/exemplars of prevention: Toward a theory for community psychology. *American journal of community psychology*, 15(2), 121-148

Senabre Hidalgo, E., Perelló, J., Becker, F., Bonhoure, I., Legris, M., & Cigarini, A. (2021). Participation and co-creation in citizen science. *The science of citizen science*, 199-218.

Schuilenburg, M. B. (2017). 'Buurt Bestuurt Niet.' Empirisch onderzoek naar burgerparticipatie in een Rotterdamse achterstandswijk. *Proces: Tijdschrift voor strafrechtspiegeling*, 96(1), 19-34.

Van Eijk, C., & Gascó, M. (2018). Unravelling the co-producers: who are they and what motivations do they have? In *Co-production and co-creation* (pp. 63-76). Routledge.

Van Eijk, C., Van der Vlegel-Brouwer, W., & Bussemaker, J. (2023). Healthy and happy citizens: The opportunities and challenges of co-producing citizens' health and well-being in vulnerable neighborhoods. *Administrative Sciences*, 13(2), 46.

Van Stokkom, B., & Toenders, N. (2010). *De sociale cohesie voorbij: actieve burgers in achterstandswijken*. Amsterdam University Press

Weymouth, R., & Hartz-Karp, J. (2019). Participation in planning and governance: closing the gap between satisfaction and expectation. *Sustainable Earth*, 2(1), 5.

Zelenkovski, K., Prodanova, J., & Kocarev, L. (2024). Exploring citizen perceptions and values for a responsible society. *Social Science Quarterly*, 105(2), 296-310.

Zimmerman, M. A. (1990). Toward a theory of learned hopefulness: A structural model analysis of participation and empowerment. *Journal of research in personality*, 24(1), 71-86.

Zimmerman, M. A. (1995). Psychological empowerment: Issues and illustrations. *American journal of community psychology*, 23(5), 581-599.

Bijlage 1: interviewguide

1. Achtergrond

- Kunt u iets vertellen over uzelf?
- Wat voor een activiteiten en werkzaamheden doet u in het stadsdeel Den Haag Zuidwest?
- Wat motiveert u om dit werk te doen?

- Hoe bent u in aanraking gekomen met het traject van de Stadmakerstafel?
- Hoe vaak heeft u deelgenomen aan de Stadmakerstafel?
- Wat motiveert u om deel te nemen aan de Stadmakerstafel

2. Algemene ervaring met participatie

- Hoe ervaart u het deelnemen aan de Stadmakerstafel?
- Wat vindt u prettig aan de bijeenkomsten?
- Wat vindt u minder prettig?

- Wat maakte dat moment prettig/niet prettig?
- Hoe voelde u zich toen?
- Was dat een eenmalig moment, of herkent u dat vaker

- Kunt u een moment beschrijven dat je is bijgebleven?
- Voelt u zich op uw gemak tijdens deze bijeenkomsten?

- Waarom wel of niet?

3. Interactioneel component

- Kunt u beschrijven hoe bijeenkomsten meestal lopen volgens u?
- Wat gebeurt er volgens u met ideeën die worden ingebracht?
- Weet u hoe beslissingen uiteindelijk worden genomen
- Weet u bij wie of waar ideeën terecht komen?
- Heeft u wel eens gemerkt dat er iets met uw inbreng is gedaan? En hoe merkte u dat?

4. Intrapersoonlijk component

- Hoe ziet u uw eigen rol tijdens de bijeenkomsten
- In hoeverre voelt u de ruimte om iets in te brengen
- Hoe makkelijk of moeilijk is het voor u om uw mening te delen

5. Gedragmatig component

- Neemt u actief deel aan de gesprekken?
- Wat betekent 'actief deelnemen' voor u in de praktijk?
- Wat maakt dat je wel/niet iets zegt?
- Wanneer zegt u juist niets?
- Is dat altijd al zo geweest, of is dit veranderd over tijd?

6. Ervaren invloed

- Heeft u het idee dat uw inbreng iets kan veranderen?
- In hoeverre voelt u dat er naar u geluisterd wordt?
- Als u kijkt naar uw ervaringen: heeft wat u zegt soms ergens toe geleid?
- Kunt u een moment beschrijven waarop u dat wél voelde?
- En een moment waarop dat juist niet zo was?
- Wat was er op die momenten anders?
- Wat maakt dat u zich wel/niet zeker voelt om iets in te brengen?
- Speelt daarbij uw ervaring een rol? (Speelt uw (werk) achtergrond een rol)

7. Relatie met participatie

- Wat maakt dat u blijft deelnemen aan de Stadmakerstafel?
- Zijn er momenten geweest dat u twijfelde om te stoppen?
- Speelt uw ervaring tijdens de bijeenkomsten daar een rol in?
- Wat voor ervaringen maken dat u wél wilt blijven komen?
- Wat zou ervoor zorgen dat u nog vaker of actiever zou deelnemen?

8. Rol Nationaal Programma Den Haag Zuidwest

- Hoe kijkt u naar de rol van het Nationaal Programma Zuidwest in de Stadmakerstafel?
- In hoeverre heeft u vertrouwen in het Nationaal Programma Zuidwest?
- Is dat vertrouwen in de loop van de tijd veranderd? En zo ja, hoe dan?
- Wat draagt bij aan dat vertrouwen?
- Wat werkt juist negatief?
- Kan de gemeente hierbij leveren wat nodig is?
- Wil de gemeente leveren wat nodig is?

9. Reflectie op anderen

- Waarom denkt u dat sommige mensen niet deelnemen aan de Stadmakerstafel?

- Wat zou voor hen een reden kunnen zijn om wél mee te doen?
- Zijn er drempels die u zelf ook wel eens ervaart?

10. Afsluiting: Arnstein Gap (reflectief, niet leidend)

- Als u kijkt naar uw rol nu: waar zou u uzelf plaatsen qua invloed? (pijl linkerkant)
- En waar zou u idealiter willen zitten? (pijl rechterkant)
- Wat maakt dat verschil?
- Wat zou er moeten veranderen om dichterbij dat ideale niveau te komen?
- Denkt u dat dit realistisch is binnen de Stadmakerstafel?
- Is de tevredenheid altijd al zo geweest of heeft hij zich gevormd?
- Zijn er dingen die u misschien eerder wel verwachtte van de Stadmakerstafel, maar nu bewust niet meer? (Zijn er beperkingen die u nu accepteert?)

Huidige positie

Ideale positie

Stadmakerscontrole
Stadmakers nemen de uiteindelijke beslissingen over de belangrijkste onderwerpen
Gedelegeerde macht
Stadmakers nemen de uiteindelijke beslissingen over sommige belangrijke onderwerpen
Partnerschap
Gedeelde besluitvorming tussen Stadmakers en het Nationaal Programma Zuidwest op basis van overeenstemming
Tegemoetkoming
Stadmakers krijgen een rol in de besluitvorming, maar worden beperkt in hun daadwerkelijke invloed
Consultatie
Stadmakers wordt om hun mening gevraagd over oplossingen die door anderen zijn voorgesteld

Informereren Stadmakers worden geïnformeerd over genomen beslissingen, zonder invloed op die beslissingen
Sussen Stadmakers worden ervan overtuigd om te accepteren dat ze onrealistische verwachtingen hebben van participatie
Manipulatie Stadmakers worden beïnvloed om hun mening te veranderen